

RUUTITSET

3/2025

Runosmäen, Aurinkolaakson,
Kiikun ja Pallin asukaslehti

Ruutiset 48. vuosikerta
3/2025

JULKAISIJA
Runosmäkiseura ry

PÄÄTOIMITTAJA
Taimi Linna,
pjrunosmakiseura@gmail.com

TAITTO JA TOIMITUS
Pihla Koski

JAKELUALUE
Runosmäki, Aurinkolaakso, Kiikku, Palli

PAINOSMÄÄRÄ
5800 kpl

PAINOPIIKKA
Keuruun Laatumaino KLP Oy

KANSIKUVA
Aila Väisänen

MAINOSMYynti
Taimi Linna,
pjrunosmakiseura@gmail.com
Mediakortin löydät runosmakiseura.fi

Lehden vastuu virheellisestä
ilmoituksesta rajoittuu enintään
ilmoitushintaan.

Palautetta lehdestä voi antaa
nettilomakkeella tai osoitteeseen
pjrunosmakiseura@gmail.com

SISÄLLYS

Pääkirjoitus.....	3
Mustalammen tulevaisuus.....	4
Mustalammen perhoset.....	5
Terveisiä Turun Lyseon koululta!.....	6
Millä mielellä kouluun?.....	8
Kirkkoherra Laura Maria Latikka.....	9
Turun asuntoarkkitehtuuria esillä Riimissä.....	10
Runosmäen K-kauppiat.....	12
Runosmäen Urheilijat.....	14
Museo-sovellus.....	15
Runostuoppi 50 vuotta.....	16
Ristikko ja lasten sivut.....	17
Kiikun ompelukerho.....	19
Menneitä tapahtumia.....	20
Tulevia tapahtumia.....	23

RUNOSMÄKISEURA

Runosmäkiseura ry. perustettiin 16.11.1972 edistämään lähiötoimintaa Runosmäen alueella. Yhdistyksen tarkoituksena on Runosmäen ja sen lähialueiden viihtyvyyden lisääminen ja asumisedellytysten parantaminen. Runosmäkiseura liittyi Turkuseuraan ja sitä kautta Suomen kotiseutuliittoon vuonna 1985. Oma lehteä yhdistys on julkaissut vuodesta 1978.

LIITY RUNOSMÄKISEURAN JÄSENEKSI

Maksamalla Runosmäkiseuran jäsenmaksun, olet mukana edistämässä asuinalueemme tiedotusta ja yhteishenkeä. Jäsenmaksu on henkilöjäseneltä 12 €, kannatusjäseneltä 30 € ja yhteisöjäseneltä 55 €. Voit liittyä jäseneksi ilmoittamalla yhteystietosi info.runosmakiseura@protonmail.com tai nettilomakkeen kautta sivuilla www.runosmakiseura.fi. Meitä voi seurata myös Facebookissa ja Instagramissa!

RUNOSMÄKISEURAN HALLITUS 2025

Taimi Linna, puheenjohtaja
Soile Lahtonen-Kiviranta, varapuheenjohtaja
Linda Nurmi, taloudenhoitaja
Abigail-Tiffany Suomela
Eila Hannula
Milla Järvinen
Kari Kemppainen
Ulla Ratia-Järvinen
Terttu Ruohonen
Leo Suominen

Puheenjohtajalta

Olemme päässeet viileän kesäkuun, helteisen heinäkuun ja vaihtelevan elokuun jälkeen jo alkusyksyyn. Koulut ovat alkaneet, monelle koittaa arki kesälomien jälkeen. Runosmäessä on tapahtunut paljon, olemme osan siitä elämästä saaneet tallennettua tämän lehden sivuille. Paljon vierailijoita meille tuonut tilataideteos Aikamatka 20360 on saavuttanut hurjan suosion. Lähes kokonaan kierrätysmateriaaleista toteutettu Aikamatka rakennettiin vuoden 2024 aikana noin 300 vapaaehtoisen tekijän voimin yhteisötaiteilijoiden Pia ja Sophia Bartschin johdolla. Mikä on Aikamatkan tulevaisuus - saako teos jatkoaikaa, jos entisiä kirjaston ja nuorisotalon tiloja ei vielä pureta? Tämäkin kysymys ratkaistaan lähiaikoina, toivottavasti asianosaisia tyydyttävällä tavalla.

Runosmäessä moni rakennus ja firma täyttää tai on jo täyttänyt lähivuosina 50 vuotta. Runosmäki rakennettiin 70-luvulla, tämän lähiön historiaan on voinut tutustua Riimissä esillä olevassa arkkitehtuurinäyttelyssä ja lukemalla mielenkiintoista Runosmäki-kirjaa. Ravintola Runostuoppi ja As Oy Varusmestari päästivät paparazit juhlahuuhuihin, niistäkin tämä lehti kertoo lisää. Runosmäkiseura perustettiin marraskuussa 1972. Syyskokouksessa tämän vuoden marraskuussa voit itsekkin asettua ehdolle seuran hallitukseen ja tulla mukaan vaikuttamaan Runosmäen asioihin. Yhteistyössä on voimaa!

Välitän myös Valonian projektiasiantuntija Ella Metsälän terveiset: ”Suurkiitos kaikille, kun olitte mukana tekemässä ReTurku-kiertotalouskarnevaaleja Runosmäkeen! Ohjelma oli mainion monipuolista ja jokaisessa tapahtumassa, jossa pääsin piipahtamaan, oli ihana tunnelma ja tekemisen meininki. Tapahtumissa on varmasti syntynyt monta uutta kiertotalouteen ja kestävään elämään liittyvää oivallusta sekä inspiroivia kohtaamisia ja kokemuksia, jotka ovat kestäväen muutoksen kasvuvoimaa – iso kiitos siitä teille!”

Tästä lehdestä löydät tietoa Mustalammen tilanteesta, kuumia seurakunnasta ja koulumaailmasta, uudesta neulekerhosta, suosittua ristikon ja lasten sivut, Runosmäen Urheilijoiden syksyn lajivalikoimaa sekä paljon muuta. Mukavia lukuhetkiä sinulle!

Syysterveisin,

Taimi Linna

Runosmäkiseura ry:n puheenjohtaja

RUNOSMÄKISEURA
ESITTÄÄ

YHDESSÄ PAREMPI RUNOSMÄKI

INFOTILAISUUS RIIMISSÄ

**Mitä Runosmäkiseura tekee?
Mitä sinä haluat tai voisit tehdä?
Tule keskustelemaan ja
kuuntelemaan esityksiä
toiminnasta, yhteistyöstä
ja Runosmäkiseuran tavoitteista,
myös kahvitarjoilu ja kilpailuita!**

4.9.2025, Torstai
Klo 16:00 - 19:00

Runosmäkiseuran sääntömääräinen

SYYSKOKOUS

Riimissä 6.11.2025 klo 18.00, Stoltinkatu 9
Kahvitarjoilu, tervetuloa!

Mustalammen tulevaisuus

Teksti ja kuvat: Taimi Linna

Mustalammen tilanne on huolestuttanut Runosmäen asukkaita jo useamman vuoden. Lammen vesisuihkumekanismi on ollut epäkunnossa nyt kolme kesää, lampi on kuivunut kokonaan tänäkin vuonna. Vehreä ja miellyttävä vesistö on muisto vain. Mikä on Mustalammen tulevaisuus ja miten asiassa edetään? Olen käynyt asiasta keskustelija muun muassa Turun kaupungin rakennus- ja tilajaoston varapuheenjohtajan, asukaskoordinatori **Mika Maaskolan** kanssa. Tässä hieman koostetta siitä, miltä tilanne Mustalammen kohdalla nyt näyttää. Muistetaan se, ettei tästäkään asiasta päättä yksittäiset ihmiset, vaan tilannetta on käsitelty lähivuosien aikana eri vaikuttajaryhmien ja kaupungin osastojen kanssa. Palautetta Mustalamesta on tullut kaupungille runsaasti. Runosmäkiseura seuraa tiiviisti asian valmistelua ja tiedottaa, kun tietoa saadaan.

Runosmäen Mustalammen tilanne

Mustalammen vesiputkisto on huonokuntoinen ja se tulisi saneerata kauttaaltaan. Lampeen on aiempina vuosina johdettu Turun vesijohtovettä. Puhtaan veden käyttäminen koristelammessa ei ole kestävä kehityksen mukaista.

Runosmäen Mustalampi elokuussa 2020.

Lisäksi Mustalammen putkiston saneeraus ja verkostoveden käyttäminen on huomattavan kallista Turun kaupungille.

Mustalammen alue halutaan jatkossakin pitää viihtyisänä ja asukkaille mieluisana virkistysalueena. Asukkaat tullaan osallistamaan alueen kehittämiseksi kaupungin ja asukkaiden yhteisessä ideointityöpajassa. Työpaja pidetään loppuvuodesta 2025, se pyritään järjestämään jo lokakuun aikana. Myös informaatio asukkaille tullaan tekemään huolella, jotta kaikki asiasta kiinnostuneet saavat mahdollisuuden osallistua Mustalammen ideointiin. Ehdotuksiin tulee myös vaihtoehto, jossa on mukana vesielementti, mutta suihkulähde ei tule olemaan vaihtoehtojen joukossa.

Tarvittaessa ehdotuksista äänestetään. Suunniteltu työ tehdään tulevan talven aikana ja toteutetaan kesäkaudella 2026. Mikäli asukkaat haluavat jo nyt olla asiasta yhteydessä kaupunkiin, suosittelemme laittamaan palautetta Turun kaupungin palautepalvelun kautta tai kauppatorin Monitorin asiointipisteellä. Siten palautteet ohjautuvat asiaa valmistelevalle viranhaltijalle.

Runosmäen Mustalampi toukokuussa 2025.

Mustalampi perhosten elinympäristönä

Teksti: Leo Suominen

Kuvat: Suomen eläimet, hyönteiset (Weilin & Göös 1985)

Runosmäen Mustalampi on ollut aikoinaan huomattavasti nykyistä suurempi vesistö. Olen itse tutustunut Mustalammen ympäristöön 80-luvun lopulla. Vielä 60–70-luvuilla lammessa pystyi hyvin uimaan, mutta 80-luvulla asutuksen lisääntyessä ja lammen pienentämisen jälkeen uimisen houkuttelevuus väheni. Nyt Mustalampi on ollut huonossa kunnossa jo kolmatta kesää. Tänä vuonna lampi on kuivunut kokonaan ja aiemmin rikas perhosten ja muiden hyönteisten elinympäristö on vaarassa kadota. Aikoinaan lammella on ollut myös grillikatos, mutta sekin on onnistuttu polttamaan – kahdesti. Päätös suihkulähteen rakentamisesta tehtiin muistaakseni 90-luvulla, lisäksi Mustalammen ympäristössä on välillä ollut ruusupensaita ja kukkaistutuksia.

Olen ollut lapsesta lähtien kiinnostunut luonnosta ja erityisesti hyönteisistä. Mustalammen ympäristössä on esiintynyt aikoinaan jopa yli 25 erilaista perhoslajia. Monet eivät ehkä tunnekaan harvinaisempia perhoslajeja, tänä kesänä olen tavannut Mustalammen rannoilla vain noin kahdeksan erilaista perhosta. Vielä voit nähdä siellä amiraalin, neitoperhosen, kiitäjän tai nasta- ja kirjokehrääjiä. Isosiilikkehrääjää näkee harvoin, nokkosperhosekset ja juuriperhosekset ovat hävinneet kokonaan. Ruostesiiven karvaisia toukkia voit nähdä vielä puissa tai kevähangilla, jos olet tarkkaavainen. Perhosekset tarvitsevat paljon vettä selviytyäkseen.

Pistiäiset ovat runsaslajinen hyönteislahko ja hyödyllisiä pölyttäjiä, jotka myös nauttivat lammen läheisyydestä. Meillä on usein ristiriitainen suhtautuminen pistiäisiin, kuten ampiaisiin, mutta ne ovat ihmisille pääasiassa harmitonta. Niitä ei kannata huutoa, etteivät ne tulkitse meitä vihollisiksi. Myös ampiaisilla on vihollisia, kuten kavaltaajapistiäinen. Nähdessään ampiaisen esimerkiksi kukan päällä, kavaltaajapistiäinen hyökkää sen kimppuun takaapäin, puree uhriaan ja syö sen. Olen itse voittanut pelon ampiaisia kohtaan tiedon ja rauhallisen käytöksen avulla - minua ne eivät pistä.

Mustalampi olisi mahdollista ennallistaa perhosten ja koko alueen asukkaiden iloksi. Jos Musta-

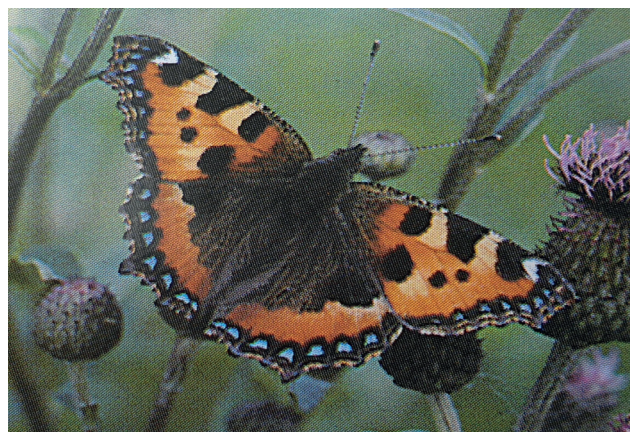
lampea ruopataan esimerkiksi puolesta metrillä metriin, monet lammessa elävät vesikasvit alkaisivat taas kasvamaan, koska niiden juuret ovat syvällä mudassa. On surullista nähdä ennen niin rikkaan ja kauniin elinympäristön paikalla kuivunut, kiihtunut ja niukkalajinen Mustalampi.

Amiraaliperhonen.

Neitoperhonen.

Nokkosperhonen.

Terveisiä Turun Lyseon koululta!

Teksti: Rehtori Tiina Taskinen

Kuvat: Kriistina Hellstén

Syyslukukausi alkoi tavalliseen tapaan aika vauhdikkaissa merkeissä. Alueen oppilasmäärä tuntuu vain kasvavan. Pallivahan koulun ympäristössä on uudisrakentamista ja Runosmäen alueelle muuttaa myös koko ajan lisää lapsiperheitä. Syksyllä opetusta on myös yläkoulun osalta Riimin tiloissa. Tänä syksynä koulunsa aloittaa noin 840 oppilasta, joista 270 on Pallivahan yksikössä ja loput Runosmäen yksikössä.

Oppilasmäärän lisääntymisen myötä tulossa on myös uutta henkilökuntaa. Molemmat yksikömmme ovat aika ahtaalla tilojen suhteen. Runosmäkeen on suunnitteilla helmikuussa uusi tilaelementti, jonne siirtyy osa yläkoulun tunneista (mm. kotitalous ja aineluokkia) ja Mikaelin koulun yläkoulun luokat. Mikaelin nykyinen väistötila Runosmäen yksikön vierestä vapautuu Lyseon pienille oppilaille. Yläkoulun teknisen työn opetus jatkuu Rieskalähteen tiloissa.

Koulumatkat ja siirtymiset huolena

Hieman huolta ovat herättäneet Pallivahan alueen rakennushankkeet yksikön lähellä ja Runosmäen alueen saneeraushankkeet, jotka vaikuttavat Runosmäen yksikön oppilaiden koulumatkoihin. Ymmärrettävää mielenpahennusta alueella ovat herättäneet myös yksittäiset oppilaat, jotka häiriköivät alueen kerrostalojen pihossa tai parkkialueilla.

Alaluokkien oppilaat kulkevat opettajien kanssa yhdessä Nunnavuoren palloiluhallille, mutta yläkoulujen oppilaiden tulee olla jo niin vastuullisia, että he pystyvät kulkemaan lyhyen matkan ilman valvojaa ja siirtymään asiallisesti Rieskalähteelle Föli-busseja käyttäen. Asia on esillä usein oppilaiden kanssa, ja opettajat ja ohjaajat ovat olleet satunnaisesti myös yläkoulun oppilaiden kanssa mukana. Pieni joukko oppilaita saa paljon pahennusta aikaan. Näissä tapauksissa toivomme yhteydenottoa koululle.

Turvallisuus ja hyvinvointi käsi kädessä

Pyrimme vahvoilla ja selkeillä rakenteilla turvaamaan oppilaille turvallisen koulupäivän.

Muutamme tarpeen mukaan käytänteitä. Opettajat ovat saaneet lisäkoulutusta, jossa paneudutaan oppilaan kohtaamiseen ja turvallisuuden tunteen luomiseen. Pyrimme pieniin ryhmäkoihin ja otamme töihin mielellämme opiskelijoita ja harjoittelijoita, jotta aikuisia löytyy kaikkiin tilanteisiin.

Noudatamme kaupungin yhteistä toimintamallia kiusaamis- ja väkivaltatilanteissa. Alkavana lukuvuonna yläkoulun kännykkäkäytänteisiin tulee kaupungin mallin mukaan tiukennuksia. Näistä kerrotaan ensimmäisenä koulupäivänä. Alakoululaiset ovat tähänkin asti pitäneet kännykät repussa koko päivän, eivätkä ne ole olleet vaivaksi.

Oppilaskuntamme ja tukioppilastoiminta on meillä ollut myös aktiivista, mistä olemme olleet hyvin tyytyväisiä. Yhteisöllisyyden kasvattaminen luo myös hyvinvointia, ja siihen pyritään yhteisillä retkillä ja tapahtumilla.

Mitalikakkuja ja monenlaista tukea

Oppilaamme ovat olleet hienosti edustettuna kaupungin urheilutapahtumissa, ja mitalikakkuja on päästy useampaan kertaan maistelemaan. Kunhan Pallivahan ja Runosmäen liikuntaryhmät vielä lähtevät edustamaan koulua yhdessä, saavat muut koulut taistella himmeämmistä mitaleista! Meillä nousee vuosittain esille myös aikamoisia neropatteja, jotka saavuttavat huipputuloksia varsinkin luonnontieteissä. Tästäkin olemme superylpeitä.

Olemme tehneet yhteistyötä kaupungin väkivallan ja jengiytymisen vastaisen hankkeen kanssa jo parin vuoden ajan, ja saanet sieltä arkeemme eväitä ja hyviä toimintamalleja, joilla ehkäisemme ongelmia. Ja meillähän on myös hienot koulukoirat mukana arjessa. Niiden antama kontakti ja oppi oppilaille on ollut korvaamatonta. Tästä suurkiitos kahdelle opettajallemme, Tuomakselle ja Julialle! Meillä on mukana myös kouluvaareja ja lukumummi, jotka auttavat arjen työssä. Koulumme moninaisuutta lisäävät monikieliset

oppilaat erilaisine koulutaustoineen ja heidän myötänsä tuleva ammatillinen ohjaaja ja kielituki - emme pelkästään ole se opettava osapuoli, vaan kuuntelemme herkällä korvalla, mitä monikielillä työntekijöillä, oppilailla ja heidän huoltajillaan on meille kerrottavaa ja annettavaa.

Kouluissa annettava tuki uudistui juuri 1.8. alkaen. Toki ensimmäinen vuosi on siirtymävuosi, mutta tuen portaat vähenevät ja ryhmäkohtaiseen tukeen laitetaan enemmän resursseja. Tuen uudistus on varmasti yksi tulevan lukuvuoden vanhempainiltojen aihe. Monikulttuurisia iltojakin on luvassa ainakin kaksi. Ne ovat olleet hyvin antoisia.

Isojen asioiden äärellä, positiivisella mielellä

Kaikki tehdään, mitä pystytään. Henkilökunta,

oppilaat ja huoltajat ovat kaikki osa moninaisen koulumme arkea. Suuntaamme katsetta uuteen uljaaseen koulurakennukseen, Pallivahan säilyessä pienempänä yksikkönä. Ylläpidämme visiota yhtenäisestä alueellisesta peruskoulusta, joka palvelee alueen perheitä parhaalla mahdollisella tavalla. Kunhan pääsemme vihdoin rauhoittumaan perustyöhön, aktivoitumme vielä enemmän myös muihin alueellisiin yhteistyökumppaneihin. Se on osa yhteistä visiotamme Turun Lyseon koulusta.

Lämmintä syksyä kaikille ja tulevaa lukuvuotta, koulun ovet ovat avoinna, ja meille voi aina tulla kylään, kun etukäteen sopii. Nähdään Runosmäessä ja Pallivahassa!

Terveisin,
Turun Lyseon koulun väki

Kysely Turun Lyseon oppilaille: millä mielellä kouluun?

Teksti ja kuva: Kriistina Hellstén

Koulu alkoi torstaina 1.8. aurinkoisessa säässä. Lyseon piha oli vielä autio kello kahdeksan aamulla, mutta täyttyi nopeasti eri ikäisistä oppilaista ja heidän vanhemmistaan. Kyselin millä mielellä tulevat kouluun.

Pienemmät eka- ja tokaluokkalaiset olivat jännittyneitä eivätkä oikein osanneet kuvata tunteitaan: Ei oikein millään mielellä, vähän mälsää, tylsää tai tyhmää, kun loma loppuu. Innolla olivat kuitenkin kouluun tulleet, jopa niin, että eräs äiti kertoi tokaluokkalaisten heränneen jo kello neljä kyselemään, joko koulu alkaa. Iloa tuottivat myös uudet kengät ja vaatteet.

Kolmas-kuudes luokkalaisten vastasivat järjestään, että hyvällä mielellä tulevat! Näkee taas kavereita, kuten bes-tiksen, joka ollut koko kesän matkoilla kotimaassaan. Joitakin hieman jännitti, millaisia uusia asioita opitaan ja onko luokalle tullut uusia oppilaita. Muutamia huolesti huono suomen kielen taito – onneksi opettaja on kiva!

Kasiluokkalaisten pojat totesivat yhteen ääneen, että hyvällä mielellä ovat: saa ruokaa, kouluruoka on hyvää! Niin, ja näkee kavereita. Ysiluokkalaisten olisivat sen sijaan halunneet jäädä vielä kotiin nukkumaan. Kaikkia heitä ei koulun aloitus innostanut, väsytti. No, kyllä se tästä lähtee, totesi yksi oppilas, varsinkin yhteiskunta-oppi on mukava oppiaine.

Kisurit, nuoret harrasteryhmä
6.9.-25 alkaen
Ruusmäen kenttä
klo 11:00-12:00
(Boostilla mukaan)!

Katso joukkueet ja muut harrasteryhmät:
www.turunkisaveikot.fi/jalkapallo/junioritoiminta

Turun Kisa-Veikot 95v - jalkapalloa jo vuodesta 1930

Lisätiedot: Raujo Help, raujo.tukv@gmail.com 050 5247141

Laura Maria Latikka - kirkkoherra Maarian seurakunnassa

Teksti ja kuva: Soile Lahtonen-Kiviranta

Tavoitin kirkkoherra Laura Maria Latikan Riimistä helteisenä kesäpäivänä ajatuksena kysellä seurakunnan toiminnasta Runosmäen ja Kiikun alueella. Niistäkin toki puhuttiin, mutta hieman myös viivähdettiin haastateltavan omassa historiassa, mieltymyksissä ja kiinnostuksen kohteissa.

Laura Maria on syntynyt Turussa ja asunut lapsuudessaan myös Runosmäessä. Hän arvostaa Runosmäessä alueen metsäisyyttä, viihtyisiksi tehtyjä pihvoja ja yleensä alueen monipuolisuutta kaikkine asukkaineen.

Työssä mieluisiksi tehtäviksi Laura Maria mainitsee jumalanpalvelusten pitämisen ja seurakunnan näkyväksi tekemisen myös somen kautta. Kiinnostuksen kohteita löytyy myös historiasta. Hän on osallistunut teoksen ”Hengen ja maan viljelyä keskiajasta nykyaikaan” toimittamiseen. Teos on myynnissä muun muassa Riimissä ja Kansallisessa kirjakaupassa. Kirjaston kautta kirjaa voi myös tavoitella, mutta silloin on syytä varautua pitkään odotusaikaan.

Laura Maria kertoo Maarian kirkossa käynnissä olevien arkeologisten kaivausten heti romuttaneen kirjan tietoja. Esimerkiksi vainajat olisi kirkon lattioiden alta ehditty aiemmissä kunnostuksissa poistaa ja näinhän ei sitten ollutkaan.

Rakkaudesta meidät tunnetaan

Seurakunnan tehtävä aikamme ilmiöiden tulkitsijana ja keskustelun herättäjänä kiteytyy mielestäni kauniisti oheiseen otsikkoon. Sen alle Maarian seurakunta tulee keräämään oman näkemyksensä siitä, miten syrjimättömyys ja erilaisuuden hyväksyminen on mahdollista saavuttaa. Osaatko itse vastata seuraavaan kysymykseen - onko vaikeaa hyväksyä, että toinen on erilainen vai annatko toisen pitää oman vakaumuksensa, kun se eroaa omastasi? Monikulttuurisessa ja kaikin tavoin monimuotoisessa ympäristössä on hyvä välillä tiedostaa, että erilaiset näkemykset eivät välttämättä ole keskenään ristiriidassa. Keskustelu ja oikea tieto ovat tässäkin tärkeitä.

Seurakunnan toiminta kehittyi yhteisön tarpeiden mukaan

Seurakunta järjestää alueella toimintaa kaikille ikäryhmille vauvasta vaariin. Seurakunnan käyttämiä tiloja Riimin monitoimitalossa ovat kirkkosali, iso ja pieni seurakuntasali, keskustelutila Marjatta, kerhotilat, avoimen varhaiskasvatuksen tilat, monitoimisali, bänditila, nuorisotila sekä diakonian vastaanottotilat. Riimi on myös partiolaisten käytössä. Kysymyksiä toiminnasta voi esittää seurakuntapastori Dan-Johan Eklundille.

Kirkkoherra Laura Maria painottaa, että seurakunta on avoin yhteisö ja valmis tulemaan mukaan kaikkien toimintaan mitä alueella järjestetään. Seurakunta osallistuu myös aluekehitystyöhön. Nuoret ja lapset hän nimeää ryhmiksi, jotka hyötyisivät lisäpanostuksesta harrastustoimintaan. Diakoniatyö kohtaa ja aktiivisesti myös etsii ihmisiä, jotka tarvitsevat apua selviytyäkseen elämässään.

Lisätietoja Maarian seurakunnasta löytyy Turun Seurakuntien nettisivuilta osoitteesta www.turunseurakunnat.fi. Samasta osoitteesta löytyy myös laajemmin kirkkoherran blogikirjoituksia ja podcasteja erilaisista aihepiireistä. Kannattaa tutustua!

Turun asuntoarkkitehtuuria esillä Riimissä

Teksti ja kuvat: Taimi Linna

Runosmäen monitoimitalo Riimin aulassa on ollut elokuussa esillä Bryggman-instituutin näyttely Turun asuntoarkkitehtuurista 1900-luvulta nykypäivään. Mies näyttelyn takana on tietokirjailija **Mikko Laaksonen**, FM, joka on kirjoittanut lukuisia kirjoja paikallishistoriasta ja arkkitehtuurista. Laaksonen kirja ”Turun lähiöt” on julkaistu 2021 **Petri Aallon** kanssa, joka on kirjoittanut myös Runosmäkeen keskittyvän kirjan ”Runosmäki – Maarian takamaasta asumalähiöksi”. Laaksonen kirjoja mm. Turun puutaloista, vanhoista kartoista ja 40- ja 50-luvun arkkitehtuurista löydät myös Runosmäen kirjastosta. Lähes kaikki kuvat ja tekstit Riimin näyttelyssä ovat Laaksonen omia. Näyttelyn tekstit ovat suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Tämän lehden ilmestyessä saatat vielä ehtiä tutustumaan tähän mielenkiintoiseen näyttelyyn, joka puretaan 29.8. klo 16 alkaen.

Lähiöt vastaamaan kaupungistumisen tarpeita

Runosmäen alueella sijaitsi 60-luvulla vain muutamia taloja, jotka purettiin lähiön tieltä. Rakentaminen lähti liikkeelle kaupunginvaltuuston aluevaltuutuspäätöksestä 1967 ja Runosmäen ensimmäinen asemakaava vahvistettiin 1969. Ensimmäiset kerrostalot valmistuivat jo vuoden 1970 aikana. Lähtökohdat nykyaikaisten lähiöiden synnylle Turussa ovat kuitenkin kauempana suomalaisen arkkitehtuurin ja rakentamisen historiassa.

”Työväen asumisolosuhteet olivat hirvittävät vielä 1900-luvun alussa. Asuttiin todella ahtaasti ja epäterveellisesti, yhdessä hellahuoneessa saattoi asua ison perheen lisäksi vielä alivuokralaisia”, kertoo Mikko Laaksonen. Käytännössä kaikki Runosmäkeen 70-luvulla muuttaneista asukkaista tulivat taloista, joissa ei sisävessoja tai muitakaan mukavuuksia ollut, hän huomauttaa.

Lähtökohtana olosuhteiden kehittämiseksi ja parempien asuntojen rakentamiseksi voi pitää **G.R. Snellmanin** laatimaa asuntotutkimusta vuodelta 1905. Siinä tutkittiin vähempivaraisten olosuhteita asemakaava-alueella ja esikaupungeissa. Asunnot olivat usein ahtaita, kosteita, vetoisia, ränsistyneitä

ja tilaa huonekaluille oli niukasti. Sängyt olivat usein päästävedettäviä tai sohväsänkyjä, vauvat nukkuivat kehdoissa. ”Portsan kaupunginosaan työväelle vuosisadan alussa rakennetut puutalot olivat jo laadukkaampia. Samaan aikaan keskustaan rakennettiin porvareille jugendkivitaloja, jotka olivat ensisijaisesti edustustiloja, mutta myös kodikkuuteen ruvettiin panostamaan”, Laaksonen kertoo.

Näyttely kuljettaa 1900-luvun alun ahtaudesta kohti nykyaikaisempaa mukavuutta. Asunto-osa-kehtiöihin tuli sisävessoja 40–50-luvulla, toki varakkaampien taloihin vessoja ja kylpyammeita oli saatu jo vuosisadan vaihteessa. 20-luvulla oppivelvollisuuden ja kasvavan keskiluokan myötä asunnot muuttuivat. Köyhemmällä keskiluokalla ei ollut välttämättä varaa kotiapulaiseen, silti palvelijoiden huoneet olivat vielä monessa kodissa. Yksinasuvien, koulutettujen määrä alkoi lisääntyä. Asunnot määrättyivät vielä säädyn mukaan, mutta myös varakkaammilla työläisillä saattoi olla mahdollisuus mukavaan asumiseen. Vasta sotien jälkeen luokkajako alkoi rikkoutua, mikä näkyi myös arkkitehtuurissa. Yleinen asuntokurjuus selätettiin Laaksonen mukaan vasta 70-luvulla.

Alvar ja Aino Aallon standardivuokratalo oli tasa-arvoinen unelma.

Alvar ja Aino Aalto tasa-arvoisen rakentamisen puolella

Suomen ensimmäisen funktionalistisen rakennuksen tilasi tehtailija **Juho Tapani**, jonka käsialaa ovat ns. Tapani-laatat, betonielementtien edeltäjät. Aaltojen suunnittelema standardivuokratalo 20-luvun lopulla oli jo moderni kerrostalo, jota voi pitää tasa-arvoisen talon prototyypinä. Tavoite oli rakentaa hyviä taloja kaikille, mutta se unelma toteutui vasta paljon myöhemmin sotien jälkeen.

Puolikunnallinen asuntorakentaminen alkoi 1938. Sodan jälkeiseltä ajalta näyttely esittelee tyyppiomakotitaloja, aravakerrostaloja, lähiörakentamista ja keskustan kerrostaloja. Laaksonen huomasi tautatutkimuksia tehdessään, että esimerkiksi Runosmäki on rakennettu paljon kunnianhimoisemmin kuin hän oli aluksi ajatellut. Päiväkodit suunniteltiin jo valmiiksi lähiön sisään. Piiparinpolun ”bulevardi” jäi öljykriisin aiheuttaman taantuman vuoksi suunniteltua yksinkertaisemmaksi. Runosmäki saatiin myös hyvin pitkälti valmiiksi, toisin kuin monet muut Turun lähiöt. Esimerkiksi Hirvensalon lähiö jäi merkittävästi pienemmäksi kuin oli suunniteltu.

Patterihaka oli ensimmäisiä Turun lähiöitä, se valmistui/rakennettiin 50–60-luvun taitteessa. Perno oli viimeisiä isoja omakotitalokohteita Turussa. Omakotitalorakentaminen pyrittiin 60–70-luvulla lopettamaan ja painottamaan Maarian suuntaan ja kaupungin laitamille. 80-luvulla innostuttiin sau-

Kirjailijat Petri Aalto ja Mikko Laaksonen luennoimassa Riimissä.

nallisista rivitaloista ja niitä rakennettiin paljon ympäri kaupunkia. ”Länsiranta edusti vielä laadukkaana rakentamisen perinnettä Turussa”, kertoo Laaksonen. Sen jälkeen pitkälti luovuttiin tasa-arvoisen rakentamisen perinteestä, 2000-luvulla asuntoja tehtiin enemmän sijoittajia kuin asukkaita ajatellen. Neliöt vähenivät, tehtiin asuntoja, joihin ei olisi saanut edes rakennuslupaa pari vuosikymmentä sitten, hän harmittelee.

Runosmäen historiaa luennon ja kävelykierrosten muodossa

Osana Riimin arkkitehtuurinäyttelyä järjestettiin myös luento sekä opastetut kävelykierrokset. Ensimmäisellä kierroksella 7.8. Laaksonen esitteli tarkemmin Runosmäen lähiön suunnittelun ajatuksia, toteutusta, muutoksia ja lähitulevaisuutta. Ryhmä tutustui Aikamatka 20360-näyttelyyn sen toteutuksen näkökulmasta. Opastetulle kävelykierrokselle osallistui parisenkymmentä kiinnostunutta. Mikko Laaksonen ja Petri Aalto pitivät 12.8. luennon Riimissä liittyen lähiöihin ja Runosmäen historiaan. Toisen maailmansodan jälkeen Suomea rakennettiin hyvinvointivaltioksi. Tavoitteena oli rakentaa joka perheelle hyvä asunto, ja vuosina 1966–1974 toteutettiin puoli miljoonaa asuntoa. Kerrostalovaltaiten lähiöiden aluerakentaminen omaksuttiin asuntotuotannon päämuodoksi arkkitehtien, insinöörien, rakentajien ja rahoittajien yhteistyönä. Modernistinen arkkitehtuuri sopeutui suurtuotantoon ja kansainvälisiä esikuvia sovellettiin. Runosmäki on Turun toiseksi suurin aluerakentamiskohde, joka rakennettiin pääosin vuosina 1970–1980. Laaksonen kertoi lähiöiden yleisestä historiasta ja Aalto enemmän Runosmäestä.

Jälkimmäinen maksuton opastettu kierros ”Runosmäki luennon puolelta” pidetään vasta Ruutiset-lehden ilmestymisen jälkeen tiistaina 26.8 kello 18–20. Lähtöpaikka on Riimiltä näyttelystä. Vielä saatat ehtiä mukaan! Kierroksella tutustutaan muun muassa Nunnavuoren pirunpeltoon luonnonsuojelualueella ja käydään mäen huipulla kolmiomittaustornin jäänteillä. Retkellä kuljetaan vaihtelevassa metsäluonnossa kalliomänniköistä soihin, sekä perehdytään lähimetsien ja ulkoilureitien rooliin Runosmäen ja Nättinummen lähiöiden suunnittelussa. Oppaina Turun seudun luontoretkioppaan kirjoittaja, FT, dosentti **Mia Rönkä** sekä Mikko Laaksonen. Opastuksen jälkeen on mahdollista ostaa Turun lähiöt -kirjaa suoraan kirjailijalta itseltään!

K-Market Runos palvelee keskellä kylää

Teksti ja kuva: Taimi Linna

Kauppias **Juha Kuusela** on työn touhussa jo aikaisin aamulla. Kun hän aloitti K-Market Runoksen kauppiaana noin 12–13 vuotta sitten, tuotevalikoima oli huomattavasti pienempi ja tilatkin osittain vanhanaikaiset. Friskinkadulla sijaitseva K-market Runos remontoitiin perusteellisesti keväällä 2018. Nykyään erilaisia tuotteita löytyy jo yli 6000 kappaletta, yli puolet enemmän kuin Kuuselan aloittaessa. Myös ihmisten kulutustottumukset ja tarpeet muuttuvat aikojen saatossa ja elämäntilanteiden mukaan, kauppiaan täytyy pysyä kehityksessä mukana.

”Täällä Runosmäessä meillä on suhteellisen vaikiintunut asiakaskunta, tänne ei kovin helposti eksytä isolta tieltä”, Kuusela kertoo. Asiakkaiden toiveita pyritään tarkkaan kuuntelemaan, myös apteekin, kuntosalin ja muiden palveluiden läheisyys tuo meille asiakkaita, hän lisää.

”Tiukentunut taloustilanne näkyy meillä erityisesti tarjousten ja edullisempien tuotemerkkien kysynnässä”, Kuusela pohtii. Näin kesällä myös jäätelöiden ja juotavien kulutus on erittäin suurta,

joiltain osin tuotteiden valmistajat eivät pysy mekissä mukana. Moni runosmäkeläinen on huomannut K-Runoksen aulassa pienen kirjahyllyn, josta voi ottaa veloituksetta lukemista kotiin, ja tuoda tullessaan itselle ylimääräiset kirjat ja lehdet.

”Kirjahylly oli aikoinaan oma ideani ja asiakkaat ovat ottaneet sen hyvin käyttöön. Olen myös iloinen, että kirjahyllyn toiminta pyörii itsekseen, se ei ole tuottanut ylimääräistä vaivaa”, Kuusela hymyilee.

Lähikaupan kauppiaana asiakkaat tulevat tutuiksi ja yhteisöllisyyden ylläpitäminen on tärkeää. K-Market Runoksen hävikkiruoat ohjataan Ope-ratio Ruokakassin kautta vähävaraisille.

”Lahjoitamme myös Ruutiset-lehden ristikkovojittajille vuosittain kaksitoista kahvipakettia. Haluan näin olla omalta osaltani tukemassa Runosmäki-seuran toimintaa ja tiedonvälitystä”, Juha Kuusela toteaa.

K-Supermarket on Runosmäen monipuolisin kauppa

Teksti ja kuva: Taimi Linna

Runosmäen K-Supermarket täytti huhtikuussa jo 20 vuotta. Kiinteistössä on aiemmin toiminut kaupan lisäksi myös pubi ja pankki. Kiinteistö saneerattiin vuonna 2005 ja siihen muodostui nykyisenlainen kokonaisuus, jonka merkittävin toimija on K-Supermarket. Nykyään kaupan yhteydessä toimii lisäksi parturi-kampaamo Hius-Palli ja voileipäbaari Subway.

”Haluamme olla tiivis osa Runosmäkeä ja tavoitteena on, että meiltä löytyisi kaikki tarvittava”, kertoo K-Supermarketin kauppiaas **Suvi Hussi**. Hän on toiminut kauppiaana reilut kaksi vuotta ja nauttii työskentelystä yhteistyössä asiakkaiden ja henkilökunnan kanssa. Kauppa työllistää vakituisesti noin 15 henkilöä.

”Pyrimme vastaamaan erityisesti ateriatuotteiden kasvavaan kysyntään. Lähivuosina päivityksiä on tehty myös juoma- ja hevi-osastoille”, Hussi kertoo. Asiakastoiveita toteutetaan jatkuvasti, tälläkin viikolla on lisätty yli 30 tuotetta nykyiseen noin 18 000 tuotteen valikoimaan. Paljon toivotaan tuotteita, joiden valmistus on lopetettu,” hän harmittelee.

Kauppätieteiden maisteri Suvi Hussi kuittaa ja delegoi kuulokkeista saapuvan palvelukutsupyynnön. Yrittäjyys on osittain periytynyt, vaikka hän on työskennellyt myös muilla aloilla, kuten viestintätoimistossa ja IT-konsulttina.

”Yrittäjän päivät ovat monipuolisia ja vaihtelevia. On mielenkiintoista olla osa runosmäkeläisten arkea, pyrimme jatkuvasti kehittymään ja olemme lisänneet erityisesti lapsiperheille suunnattuja tapahtumia ja erilaisia teemapäiviä”, Hussi sanoo. Kauppaan on tullut myös suosittu koirakärä, jolla voit ottaa lemmikin mukaan ostoksille. Koirakärästä tulee paljon kiitosta, välillä tullaan kauempaakin testaamaan kärä.

”Teemme paljon yhteistyötä paikallisten kanssa esimerkiksi sponsoroimalla Turun Nappulaliigan Hradecký-cupia”, Hussi kertoo. ”Tarjoamme täällä myös paikallisen PizzaBackenin vääränkokoisia hävikkipizzoja, ne myydään kuumana paistopis-

teellä. Runosmäen Kukka toimittaa meille persoonallisia viikkokimppuja. Hävikkielintarvikkeita lahjoitamme A-Killalle ja hävikkikukkia vanhuskeskukselle arkarteluun”, Hussi luettelee.

Ripeästi
**RUNOSMÄESTÄ
JO 20 VUOTTA!**

**Kaupalla Kauppiaan
herkkufestarit 20.-26.10.25**

**SUPERTARJOUKSIJA &
TAPAHTUMIA!**

Ke 22.10. Linnalohi loimuttaa lohta 12-18
Pe 24.10. Pizza Backen konsulentti 12-18
Pe 24.10. Salosen leipäkassipäivä 10-17

TERVETULO!

K Supermarket
RUNOSMÄKI

Runosmäen Urheilijat - ennen ja nyt

Teksti: Taimi Linna

Kuva: Outi Pääkkö

Kun Runosmäen urheilijoiden ensimmäinen puheenjohtaja **Jorma Kostamo** nykäisi **Maikki Markkasta** hihasta kiinni ja pyysi jumpanvetäjäksi vuonna 1979, hän suostui. Runosmäen urheilijat perustettiin samana vuonna. Puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana toiminut Maikki on edelleen toiminnassa mukana miehensä **Seppo Markkasen** kanssa. Maikki aloitti jumpat jo 5-vuotiaana Oulun Tarmossa. Seppo ja Maikki ovat molemmat kotoisin Kemistä, pian heillä tulee täyteen jo 50 vuotta Runosmäessä. Yhteistä taivalta on takana pian 60 vuotta. Sen huomaa kyllä, kun molemmat osaavat täydentää sujuvasti toistensa lauseet.

”Toiminta on monessa suhteessa muuttunut 70-luvulta tähän päivään, mutta liikunnan tuoma ilo ja kunnan ylläpitäminen ovat edelleen keskiössä”, Maikki toteaa. Alkuvuosina harrastettiin erityisesti lentopalloa, mutta voimistelu- ja tanssiharrastuksen osuus kasvoi nopeasti. 1990-luvulla mukaan tuli salibandy. Aikaisemmin oli myös nykyistä laajemmin lapsille suunniteltua liikuntaa. Poikien salibandy on edelleen suosittu laji. Paljon erilaisia lajeja on kokeiltu vuosien aikana, jopa jääkiekkoa, mutta nykyään painopiste on kunto liikunnassa.

Runosmäen Urheilijoiden tavoitteena on kaikenikäisten liikuttaminen tasapuolisesti, tämä tiivistyy myös heidän iskulauseeseensa - monipuolista liikuntaa vauvasta vaariin. RunU:ssa on pelattu ja pelataan lentopalloa ja salibandya sarjatasolla. Kuntoilutasolla tarjolla on aikuisille jumppaa, kuntopiiriä, lentopalloa ja zumbaa. Ikäihmisille on lisäksi ohjattua jumppaa ja kuntosaliharjoittelua. RunU järjestää myös joka kevät suosittu Runoshölkän, johon osallistuu satoja kunnonkohottajia ja tapahtuman seuraajia. Runoshölkä on järjestetty vuodesta 1980 lähtien, korona-aikojen poikkeusvuosia lukuun ottamatta.

”Meidän tarkoituksenamme on pitää osallistumisen kynnyksellä matalalla, että jokaisen on helppo tulla kohottamaan omaa kuntoa”, kiteyttää Seppo. RunU saa muiden urheiluseurojen tapaan toiminta-avustusta kaupungilta. Se ja talkootyö ovat

mahdollistaneet osallistumismaksujen pitämisen hyvin kohtuullisina. ”Tutustumiskerta on ilmainen, joten kannattaa lähteä rohkeasti nauttimaan liikunnasta”, Seppo kannustaa.

Merkittävä osa RunU:n rahoituksesta tuli yli 30 vuoden ajan jääkenttien valvonnasta, kunnes ne tehtävät yksityistettiin. Sen jälkeen RunU järjesti 14 vuoden ajan yhteistyössä Turun kaupungin kanssa Lasten liikunnan ihmemaatoimintaa, joka on nyt siirretty Runosmäen liikuntatilojen puutteen vuoksi Nättinummeen. Seura osallistui aktiivisesti voimistelu-, tanssi ja kulttuurikilpailuihin. Oma Runulainen-lehteä RunU on julkaissut kahdessa vaiheessa, viimeksi lehti ilmestyi viimeksi vuosina 2012–2020.

Lisätietoja RunU:n toiminnasta löydät seuran kotisivuilta (www.runosmaenurheilijat.net).

Runoshölkä äitienpäivänä 2025.

Runosmäki - Maarian takamaasta asumalähiöksi

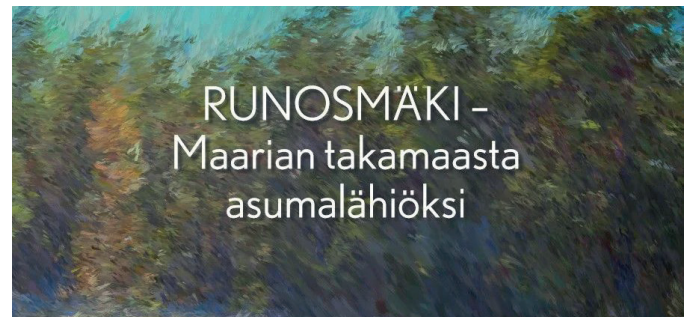
Runosmäki – Maarian takamaasta asumalähiöksi -kirja kertoo lähiörakentamisen kiihkeästä ajasta. Kerrostalolähiöt olivat vastaus maaltamuuttoon ja yhteiskunnan suureen rakennemuutokseen.

Lähtölaukaus Runosmäen rakentamiselle oli kaupunginvaltuuston tekemä päätös kesäkuussa 1967. Alueen suunnittelu alkoi nopeasti ja rakentamaan päästiin vuoden 1969 lopulla. Runosmäki oli valmistuessaan Turun suurin asumalähiö. Alueen suunnitteluun liittyi poikkeuksellista kunnianhimoa. Asuinalueen palvelut suunniteltiin huolella, sillä Runosmäessä haluttiin ottaa oppia aikaisemmin tehdyistä virheistä. Uusruutukaavaan perustuva lähiö edusti asumisenläheistä aluesuunnittelua.

Kirjan tekijä **Petri Aalto** on turkulainen tietokirjailija ja kotiseutuaktiivi. Kirja kertoo monin esimerkein elämästä lähiössä - miten asukkaat uuden kotiseutunsa ja miten palvelut toteutuivat. Runsaasti kuvitettu teos on aikamatka 1970-luvulta nykypäivään.

Runosmäkeen perustettiin oma kaupunginosaseura eli Runosmäkiseura ry vuonna 1972. Aktiivinen yhdistys on yli viiden vuosikymmenen aikana tehnyt lukuisia aloitteita ja järjestänyt monipuolista ohjelmaa. Oma lehteä yhdistys on julkaissut vuodesta 1978.

Saat kirjan Runosmäkiseuran kautta hintaan 20,00 € (norm. 47,95 €), mahdolliset postikulut 10 €. Tilaukset seuran kotisivujen lomakkeella tai sähköpostitse info.runosmakiseura@protonmail.com.

Sadat hurmaavat paikallismuseot kutsuvat tutustumaan

Teksti ja kuva: Suomen Kotiseutuliitto

Suomen paikallismuseot on nyt koottu ensimmäistä kertaa yhdelle digitaaliselle karttanäkymälle. Mukana on yli 350 paikallismuseota ympäri Suomen: esimerkiksi kotiseutumuseoita, taidemuseoita, automuseoita ja lelumuseoita sekä monia muita mielenkiintoisia kulttuuriperintökohteita. Kartalla näkyvät museot ovat pääasiassa yhdistysten, säätiöiden, kuntien tai muiden yhteisöiden omistamia tai hoitamia ei-ammattillisia kotiseutumuseoita, paikallisia erikoismuseoita ja kulttuuriperintökohteita. Mukana on myös joitakin pienempiä ammattillisia museoita.

Uudenlainen karttanäkymä palvelee erityisesti matkailijoita ja museokävijöitä

Karttanäkymän avulla lisätään paikallismuseoiden näkyvyyttä ja tunnettua sekä houkutellessa museoihin lisää kävijöitä. Kartalta voi löytää itse lähinnä sijaitsevat paikallismuseot tai etsiä jotakin tiettyä museota. Kun sopiva museo on löytynyt, näkee kartalta museon kuvan ja osoitetiedot. Kartalta voi klikata suoraan museon omille verkkosivuille esimerkiksi aukioloaikojen tarkistamista varten. Kartta onkin oiva apu kesän matkojen suunnittelussa.

Mobiilioptimoitu kartta löytyy osoitteesta paikallismuseot.fi ja sitä voi käyttää sekä kännykällä että tietokoneella. Kartan teknisen toteutuksen takana on Kotiseutuliiton pitkäaikainen yhteistyökumppani Momeo Oy, visuaaliset elementit on toteuttanut Design Marianne Kivimäki.

Lisää kohteita kartalle kerätään elokuussa

Nyt kartalta löytyvät museot ovat ilmoittaneet tietonsa Kotiseutuliittoon alkukevään aikana. Lisää kohteita kartalle kerätään seuraavan kerran elokuussa. Vielä kartalta puuttuvat kohteet voivat silloin ilmoittaa tietonsa verkkolomakkeella Kotiseutuliittoon – seuraa siis Kotiseutuliiton viestintää!

Kartta on osa paikallismuseoiden kehittämistyötä Kotiseutuliitossa

Karttanäkymä on osa Suomen Kotiseutuliiton Paikallismuseoiden digitaalisten palveluiden ja toimintamallien kehittämishanketta, jonka rahoitus tulee opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämästä Kulttuuri- ja luovien alojen uudistumisen raketuudesta (NextGenerationEU).

Runostuoppi 50 vuotta - pubitunnelmaa jo puoli vuosisataa

Teksti ja kuva: Taimi Linna

Ravintola Runostuoppi täyttää tänä vuonna jo 50 vuotta. Synttäreitä juhlittiin 8.–10.8. kesäfestareiden muodossa kuuden bändin voimin. Vuonna 1975 perustettu paikallispubi tarjoaa nykyään monipuoliset puitteet viihtymiselle niin musiikin, virvokkeiden kuin syötävienkin parissa. Täältä runosmäkeläisten olohuoneesta löydät myös bilispöydän, dartsitaulun ja pelikoneet, aamuisin paistetaan tuoret munkit kahvikupposen kaveriksi ja viikonloppuisin lauletaan.

”Tämä on perinteinen pubi nykyaikaisella twistillä”, kertoo Runostuopin ravintolapäällikkö **Kristiina Vainio**. ”Monet ovat käyneet täällä asiakkaina jo kymmeniä vuosia, osa käy jo useammassa sukupolvessa. Myös kauempaa tullaan laulamaan ja katsomaan esiintyjä.”

Perinteistä pubitunnelmaa pidetään tietoisesti yllä. Edellisessä remontissa valittiin lämpimiä sävyjä pintoihin ja materiaaleihin. Baaritiskin yläpuolella olevat lasikaapit ja salin koristeikkunat on jätetty esiin, ne olivat jossain historian vaiheessa jääneet piiloon paneelien taakse. Vanhan tupakkakopin tilalle on laitettu mukava sohvaturkkaus tikkatauluineen. Salin katosta saatat bongata ravintolan alkuperäisen logon ajalta, jolloin Runostuvasta tuli Runostuoppi A-oikeuksien myötä. 50-vuotisjuhlalogo on uudelleen suunnitellut ravintolan vuoropäällikkönä työskentelevä **Emma**.

”Kesällä meidän valttikorttimme on aurinkoinen terassi. Myös perinteinen karaoke, jossa oikea ihminen laulattaa, alkaa olla harvinaisempi kokemus. Siksi tänne tullaan laulamaan myös muualta maakunnasta”, Vainio kertoo. ”Monipuoliset live-esiintyjät erityisesti kesäkaudella tuovat piristävää vaihtelua ohjelmistoon.”

Vainio on työskennellyt ravintola-alalla yli vuosikymmenen, ”Tuopissa” jo muutaman vuoden ja nyt toista vuotta ravintolapäällikkönä. Alun perin Kouvolasta kotoisin oleva Vainio tuntee monet kanta-asiakkaat nimeltä, tietää heidän lempijuo-

mansa ja sen, houkutteleeko heidät paikalle erityisesti päivän lehdet, karaoke vai tuttujen tapaaminen. Moni asiakas valitsee edelleen juomakseen keskio-luen, valkovenäläisen tai lonkeron, mutta täällä voit rohkeasti valita myös alkoholittoman oluen tai raikkaan mocktailin.

”Olemme pyrkineet säilyttämään Runostuopin vanhoja hyviä käytäntöjä ja päivittämään niitä silloin, kun tarvetta on”, Vainio sanoo. ”Haluamme olla mukana luomassa muistoja ja ylläpitämässä ystävällistä ilmapiiriä. Täällä saa istua rauhassa, mutta juttuseuraa usein löytää halutessaan.”

”Lämmin kiitos asiakkaillemme näistä 50 vuodesta, toivottavasti niitä tulee vielä vähintään toiset 50 lisää”, Kristiina Vainio toivottaa.

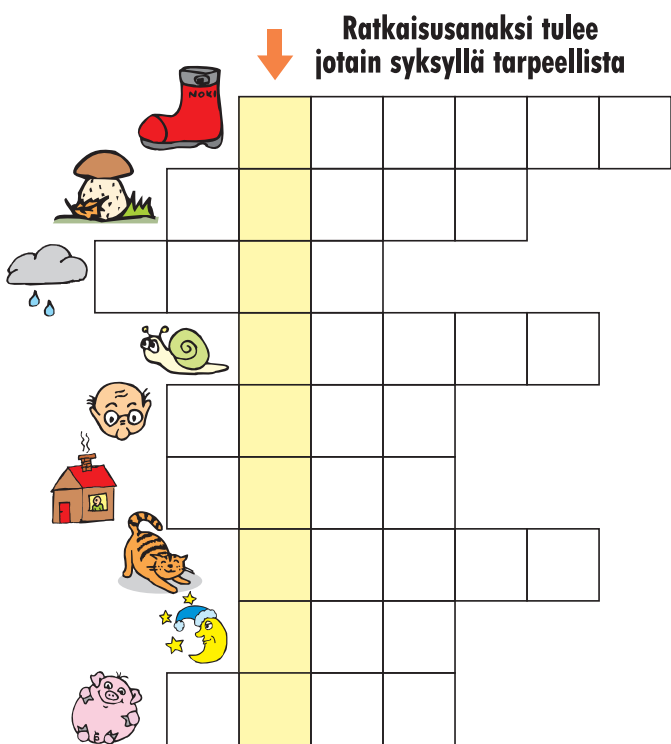

Ravintolapäällikkö Kristiina Vainio kiittelee asiakkaita kulu-neista vuosista.

Lasten sivut

Laadinta ja kuvat: Tiia Puputti

Tunnistatko hahmot?

Angry Birds Barbapupu

Creepier Tuuri Super Mario

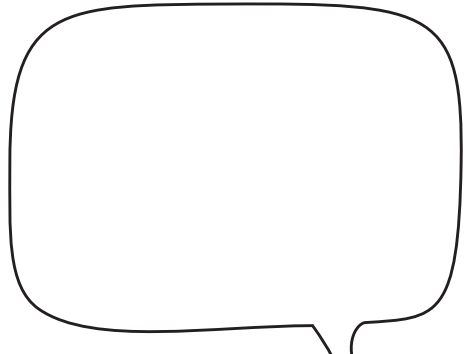
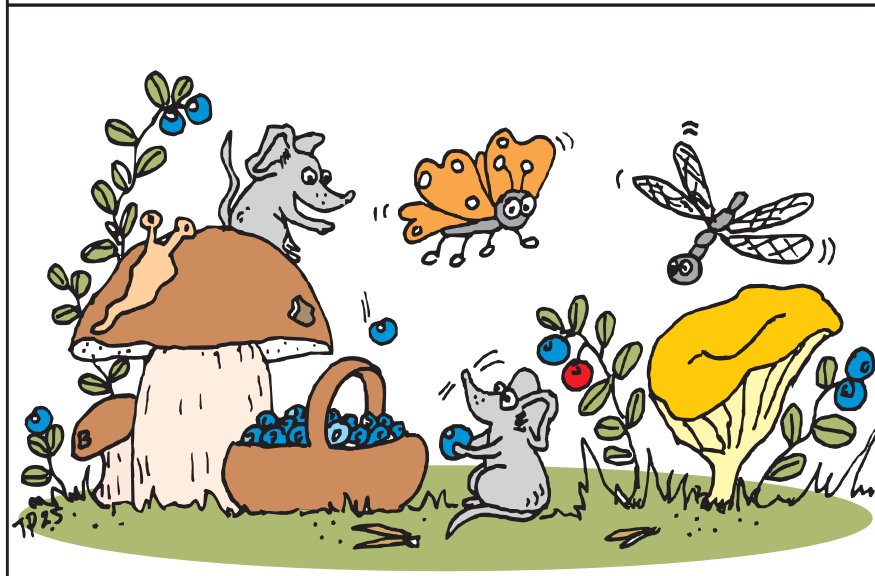
Heikki Hämmähäkki Pikku Myy

Paavo Pesusieni Pikachu

Tiivi-Taavi

Hattivatti Pipsa Possu

Among Us

Kirjoita puhekuplaan terveiset toimitukselle ja vaikka tehtävätoiveita.

Kiikun neulekerho

Teksti: Maisa Saloniemi

Kuvat: Neulekerholaiset

Neulekerho on toiminut Kiikussa tämän vuoden huhtikuusta lähtien. Kerho toimii entisen Runos-Fysion tiloissa osoitteessa Raskinpolku 9 A. Kyseessä on vapautunut taloyhtiön tila, jossa on runsaasti istumatilaa kahdessa huoneessa, keittiö ja vessa. Neulekerho toimii ympäri vuoden, toiminnasta kiinnostuneet kokoontuvat keskiviikkoisin kello 16-18.

Taloyhtiössä asuva **Sari Regina** sai idean neulekerhosta ja toimii sen vetäjänä. Hän on jo pikkutyttönä harrastanut käsitöitä. Hänen unelmansa on ollut oma neulekerho ja tyhjän tilan huomattessaan hän toteutti toiveensa. Mukana on muitakin aktiiveja ja kävijöitä on ollut keskimäärin 10 henkilöä. Kerhossa käsitöiden lisäksi tärkeää on juttelu, kahvittelu ja ideoiden jakaminen. Kerhossa tunnelma on positiivinen ja yhteisöllinen. Kuka tahansa voi tulla mukaan, ei tarvitse olla neuloja tai virkkaaja tai muista käsitöiden teosta kiinnostunut. Ompelukonetta tilassa ei ole, mutta monenlaisia käsitöitä voi halutessaan tehdä. Käsityövälineitä, kuten puikkoja ja virkkukoukkuja voi lainata halutessaan.

Lankoja kerhoon on saatu lahjoituksina. Lankoja voi lahjoittaa halutessaan ja niitä voi tuoda kerhoon sen aukioloaikana keskiviikkoisin. Lahjoitetuista langoista tehdään esimerkiksi sukkaa, lapsasia ja kaulaliinoja ja niitä lahjoitetaan hyväntekeväisyyteen, kuten esimerkiksi Runosmäen kotihoitoon. Toukokuussa kirjaston edessä Piiparinpolulla oli esillä kerhon neulegraffiti.

Kesäkuussa neulekerholaiset järjestivät juhannusjuhlat taloyhtiön väelle. Paikalla oli 35 taloyhtiön asukasta. Tarjolla oli pientä purtavaa, kuten grillailua ja kahvia. Tällainen tilaisuus on oikein kiva tapa tutustua muihin taloyhtiön asukkaisiin.

Neulekerho toimii yhteisöllisesti, osallistujat tuovat tarjottavaa ja lahjoituksia, esimerkiksi lankoja on saatu. Ulkopuolista rahoitusta ei ole. Neulekerhon toiminta on osa Kiikun asukas- ja alueyhdistystä, jonka toimintaa ollaan parhaillaan rekisteröimässä. Toimintaa Kiikun alueella pyritään tulevaisuudessa monipuolistamaan.

Löydät Kiikun neulekerhon myös Facebookista ja Instagramista – tervetuloa mukaan!

Seniorien kesähetki Riimin pihalla 30.7.

Teksti ja kuvat: Taimi Linna

Runosmäen eläkkeensaajat ry kutsuivat senioreille suunnatun neuvonta-auton Riimin tapahtumapihalle keskiviikkona 30.7. iltapäivällä. Järjestelyistä vastasivat Turun Lähimmäispalveluyhdistyksen Liikkuva resurssikeskus yhdessä Turun Siskot ja Simot vapaaehtoisten kanssa. Paikalla oli myös Varhan ikääntyneiden palveluohjaaja. Tavoitteena oli tuoda iloa, tarjota tietoa senioreille tarjolla olevista palveluista, ohjata tarvittaessa niiden pariin sekä kuunnella kuulumisia herkällä korvalla.

”Meidän kanssamme voi tulla juttelemaan iloissa ja suruissa. Voi tulla juttusille, vaikkei olisi mitään asiaakaan”, toteaa Liikkuvan resurssikeskuksen geronomi **Satu Järvenpää**. Hän kiertää neuvonta-auton kanssa Varsinais-Suomessa yhdessä kollegansa **Sanna Nurmen** sekä Varhan työparien kanssa. Usein kyydissä on myös vierailijoina eri tahojen asiantuntijoita. Auto tuo tietoa ja samalla kerää tietoa - seniorien huolenaiheet ja kehittämistarpeet viedään esim. Turun kaupungin vanhusneuvoston tietoon.

Siskot ja Simot on luovan välittämisen yhteisö ja keikkavapaaehtoisuuden edelläkävijä. Järvenpäässä 2013 perustettu toimintamalli pyrkii edistämään matalan kynnyksen vapaaehtoistoimintaa ja vastuullista välittämistä etenkin ikäihmisistä. Välittämisen keikat ovat pop up -tyyppisiä tempauksia, kuten pihakarkeloita, ulkoiluretkiä ja kädentaitokampanjoita. Nykyään siskoja ja simoja löytyy jo 25 paikkakunnalta Etelä- ja Keski-Suomessa. Vapaaehtoiseksi voi lähteä mukaan vaikka vain yhdelle keikalle, ilman sitoutumista. Turussa Siskot ja Simot toimivat Liikkuvan resurssikeskuksen yhteydessä – neuvonta-autolle voikin käydä kertomassa ideansa millaiseen kertaluonteiseen hyvänteon tempaukseen itse haluaisi lähteä mukaan.

”Tässä vapaaehtoistoiminnassa saa olla ihmisten kanssa tekemisissä”, kertoo jo pitkään Turun Siskojen ja Simojen toiminnassa mukana ollut **Olavi Rantanen**. Hän on neuvonta-auton kyydissä välillä myös kokemusasiantuntijan roolissa. Varhan kouluttamaa kokemusasiantuntijaa sitoo vaitiolovelvollisuus. Kokemusasiantuntijat toimivat yhteistyössä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten

kanssa mm. sairaaloissa. Monilla on tarpeita keskustella asioista, joista ei välttämättä ammattilaisille halua puhua.

Runosmäen eläkkeensaajien mölkköryhmän ja muita alueen asukkaita oli paikalla runsaslukuisesti. Erilaiset pihapelit ja tietovisat viihdyttivät osallistujia, lisäksi tarjolla oli kahvia keksin kera. Monelle oli tärkeää päästä juttelemaan esimerkiksi terveyteen, yksinäisyyteen tai asumiseen liittyvistä aiheista sekä ammattilaisten että vapaaehtoisten kanssa. Onneksi sää suosi osallistujia!

Liikkuvan resurssikeskuksen neuvonta-auto saapuu jälleen maisemiin perjantaina 12.9.2025. Aamupäivällä kello 9.30–11.00 auto pysähtyy Paltan alueelle ja iltapäivällä kello 13.00–14.30 Runosmäen Apteekin edustalle, Piiparinpolulle. Silloin saa tietoa mm. syksyn liikuntamahdollisuuksista, kyydissä myös Talousneuvolan työntekijä. Nähdään siellä!

Taloyhtiö Varusmestarin 50-vuotisjuhlat 2.8.

Teksti ja kuvat: Taimi Linna

Runosmäessä vietetään lähivuosina paljon juhlia, koska monet taloyhtiöt täyttävät 50 vuotta. Asunto-osa-
keyhtiö Varusmestari järjesti asukkailleen pihajuhlat tavallista isommalla panostuksella. Ohjelmassa oli ruokailua, musiikkia ja yhdessäoloa. Lapsille oli pussihyppelyä ja muita pihaleikkejä, taitokilpailuissa jaettiin myös mitaleita. Herkulliset salaattit oli tilattu Runosmäen K-supermarketista ja tarjolla oli makkaraa suoraan pihagrillistä. Vilperin perikunnasta tutut **Vaakku** ja **Pekka** viihdyttivät yleisöä tarttuvilla melodioilla. Taloyhtiö halusi myös muistaa alkuperäisiä asukkaitaan, joista yhden kanssa rupattelin hetken.

”Täältä on hyvät kulkuyhteydet, palvelut lähellä ja rauhallista asua”, tiivistää **Leena Lamminen**. Hän on muuttanut 50 vuoden aikana taloyhtiön sisällä kolme kertaa, mutta pois ei ole tarvinnut lähteä.

”Nykyään käyn eläkeläiskerhossa, joka kokoontuu Riimissä. Täällä oli aikoinaan 80-luvulla enemmänkin nyyttärihenkisiä pihajuhlia, välillä oli ihan orkestereita soittamassa”, Leena muistelee.

”Päätimme panostaa näihin juhliin tavallista enemmän, kun kyseessä on kuitenkin merkittävä rajapyykki taloyhtiön historiassa”, kertoo isännöitsijä **Meri Tuomarmäki**. On erittäin tärkeää, että asukkaat edelleen viihtyvät ja taloyhtiön toiminta vastaa odotuksia.

JÄLKIKIRJOITUS: Saimme tiedon, että esiintymässä ollut Ari ”Vaakku” Varjus menehtyi yllättäen 8.8.2025. Varjus oli kuollessaan 66-vuotias, hän oli tunnettu muusikko, säveltäjä ja sanoittaja. Runosmäkiseura ja As Oy Varusmestari ottavat osaa läheisten suruun.

RunosRaiku täytti tapahtumapihan 9.8.

Teksti ja kuvat: Taimi Linna

Runosmäen Yhdessä-yhdistyksen järjestämä musiikkitapahtuma RunosRaiku järjestettiin jo neljännen kerran, nyt ensimmäistä kertaa Riimin tapahtumapihalla. Yhteistyössä Runosmäen eläkkeensaajien, Runosmäkiseururan ja Maarian seurakunnan kanssa syntynyt tapahtuma sisälsi useita musiikkiesityksiä, zumbaa, puheita ja paikalla oli monien muidenkin toimijoiden teltoja. Sää oli kesäisen aurinkoinen ja paikalle olivat löytänyt sekä paikalliset että kauempaa tulleet osallistujat. Lapsia viihdyttivät keppihevost, pallopelit, saippuakuplat, kasvomaalaus ja onnenpyörä, aikuisille oli tarjolla myös pullaa ja kahvia. Musiikkia RunosRaikuun toivat **Aksel Kankaanranta**, **Aada & Aleks**, **Namcharar** sekä **Venus & Gil**. Tapahtuma tarjosi hyvää mieltä ja mukavaa yhdessäoloa kaikenikäisille!

Perhoseja vatsassa, Fair Play säännöt mielessä - Hradecký Cup Runosmäessä

Teksti ja kuvat: Kristiina Hellstén

Lukas Hradeckýn nimikoturnauksessa ja -kentällä kahtena elokuun viikonloppuna pelasi 32 juniorijoukkuetta, yhteensä 320 pelaajaa. Järjestelyt sujuivat hyvin, kertoivat turnauksen vastuuhenkilöt **Markus Ranta** ja **Rauli Kolehmainen**. Pelaajilla oli kuitenkin vähän perhoseja vatsassa, kun ensimmäiset 2018 joukkueiden pelit käynnistyivät lauantaiaamuna tuulissa tunnelmissa. ”Kivaa oli herätä ja tulla tänne, kun tiesi, että tänään on pelejä!” totesivat MaPa:n 2018 pelaaja **Jesper** ja maalivahti **Leo** ennen ensimmäistä peliä. Mukavasti heidän turnauksensa käynnistyi, kun ”pääkouts” **Niko Ruohosen** valmentama MaPa teki maalin ensimmäisellä minuutilla.

Tapahtumaa tukemassa

Lukas Hradecký
Bayer 04 Leverkusen

Albion Ademi
TJ Jinmen Tiger

RUNOSMÄEN EXOTERIKO
Asukkaiden parhaaksi.

PROJECTA **K Supermarket**

Elovena
Saa syödä

ROSTENO **SAMMUTINHUOLTO KETONEN**

norlandia care **NESTE NAANTALI**

TURKU ÅBO **Finnkino** **Lempi Lounas** **TRIP** **Marli** **SMOOTHIE**

varha **ESM SÄHKÖ OY** **RUUTISET**

CandyTown **TUETIMIÄ.FI** **Jamina Design**

Kiitos kaikille meitä auttaneille niin yksityishenkilöille kuin yrityksillekin!
Kiitos tuesta, neuvoista, lahioituksista ja antamastanne aiaista!

SYYSKUUN TAPAHTUMIA

- Ke 3.9. Runosmäen Eläkkeensaajat: syyskauden avauskokous kello 13–15
To 4.9. Runosmäkiseurau infotilaisuus klo 16–19, Riimi, Stoltinkatu 9
Pe 5.9. Runostuoppi: Kesäkauden päättäjaiset klo 20.00 alkaen, purtavaa ja dj
La 6.9. Runostuoppi: ARI-bileet klo 21.00 alkaen, parhaat asut palkitaan, Munterinkatu 15
Ti 9.9. Pohjoisen Turun Eläkkeensaajat: syyskauden avauskokous klo 12.30–14.30
Pe 12.9. Liikkuvan resurssikeskuksen neuvonta-auto klo 13–14.30, Piiparinpohku 4
La 13.9. Runostuoppi: Ysäribileet klo 21.00 alkaen, Munterinkatu 15
Ke 17.9. Runosmäen kirjaston lukupiiri klo 14–15.30, Riimi, Piiparinpohku 19
Pe 19.9. Maarian seurakunta: Sateenkaarimessu klo 18, Riimi, Stoltinkatu 9
La 20.9. Runostuoppi: 2000-luvun bileet klo 21.00 alkaen, Munterinkatu 15
Su 21.9. Maarian seurakunta: Selkokielineu messu klo 15-16.30, Riimi, Stoltinkatu 9
Su 21.9. Riimissä avoimet ovet Turun päivänä klo 12–15, paljon ohjelmaa, Stoltinkatu 9
Su 21.9. Runosmäen kirjasto: Ikebana-kukkien tie, luento klo 13, Riimi, Piiparinpohku 19
Ma 22.9. Maarian seurakunta: Kaikille avoin yhteislaulutilaisuus klo 13, Riimi, Stoltinkatu 9
pe 26.9. Maarian seurakunta: Nuortenmessu klo 17, Riimi, Stoltinkatu 9
La 27.9. Runostuoppi: Oktoberfest starttibileet, Munterinkatu 15
Su 28.9. Maarian seurakunta: Johannesmessu klo 15-16.30, Riimi, Stoltinkatu 9

LOKAKUUN TAPAHTUMIA

- La 4.10. Maarian seurakunta: Aleksanteri Walliuksen urkukonsertti klo 18, Riimi, Stoltinkatu 9
Su 5.10. Maarian seurakunta: Messu ja työntekijöiden siunaus klo 15-16.30, Riimi, Stoltinkatu 9
Pe 10.10. Maarian seurakunta: Nuortenmessu klo 17, Riimi, Stoltinkatu 9
Ma 13.10. Maarian seurakunta: Kaikille avoin yhteislaulutilaisuus klo 13, Riimi, Stoltinkatu 9
Ke 15.10. Runosmäen kirjaston lukupiiri klo 14–15.30, Riimi, Piiparinpohku 19
La 18.10. Runostuoppi: Livekaraoke 23–03 oikean orkesterin kanssa, Munterinkatu 15
Su 26.10. Maarian seurakunta: Johannesmessu klo 15-16.30, Riimi, Stoltinkatu 9
Pe 31.10. Runostuoppi: Halloween, parhaat asut palkitaan, Munterinkatu 15

MARRASKUUN TAPAHTUMIA

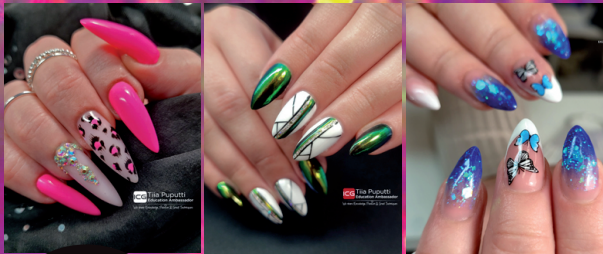
- La 1.11. Maarian seurakunta: Pyhäinpäivän kynttiläkirkko klo 18
To 6.11. Runosmäkiseurau syyskokous klo 18, Riimi, Stoltinkatu 9
La 8.11. Runostuoppi: VHP - Vuoden Harmain Päivä, Munterinkatu 15
La 8.11. Maarian seurakunta: Urkumeditaatio klo 14, Riimi, Stoltinkatu 9
Ma 10.11. Maarian seurakunta: Kaikille avoin yhteislaulutilaisuus, klo 13, Riimi, Stoltinkatu 9
Ke 12.11. Runosmäen kirjaston lukupiiri klo 14–15.30, Riimi, Piiparinpohku 19
Pe 14.11. Maarian seurakunta: Nuortenmessu klo 17, Riimi, Stoltinkatu 9
La 22.11. Runostuoppi: Samuli Federley klo 22.00 alkaen, Munterinkatu 15
Pe 28.11. Runostuoppi: Black Friday - mustia tarjouksia, Munterinkatu 15
Su 30.11. Maarian seurakunta: Johannesmessu klo 15-16.30, Riimi, Stoltinkatu 9

KAUNIIT KYNNET JA RIPSET!

- RAKENNEKYNNET GEELILLÄ
- GEELILAKKAUS
- RIPSIENTIDENNYKSET
- LASH LIFT KESTOTAIVUTUS
- KYNSIKOULUTUKSET
- KYNSITUOTTEET

Varaa aika netissä:
www.tpartnails.fi

Edulliset junior-tason hinnat
löydät nettiajanvarauksesta.

TP
Art & Nails

TP Art & Nails
Läntinen Pitkätie 20, 20100 Turku
Nettiajanvaraus: www.tpartnails.fi

Seuraa meitä
somessa

RUNOSMÄEN

Asukkaiden parhaaksi

Runosmäen Lämpö Oy
Munterinkatu 8
20360 Turku
Avoimna ma-pe 9.00-15.00

(02) 2788 300
toimisto@runosmaen.fi
www.runosmaen.fi

Toimipisteelle on helppo saapua
Runosmäestä, pysäköinti oven vieressä!

- Arkut ja uurnat
- Vainajakuljetukset
- Hautakivisuunnittelu

- Hautajaiskukat
- Muistotilaisuudet
- Perunkirjoitukset

02 5369 397

*Kaikki järjestelyt yhdestä osoitteesta
Asioi toimipisteellämme tai sähköisesti*

RAISIO

Kerttulantie 4

Ma - to: 9 - 16 pe: 9 - 15.30

02 - 5369 397

toimisto@nousiaistenhautaus.fi

www.nousiaistenhautaus.fi